



LUCICA BUZENCHI

LECTURILE COPILĂRIEI

CLASA a VIII-a

CUPRINS

ION CREANGĂ (1839-1889)	7
POPA DUHU	7
MIHAI EMINESCU (1850-1889)	16
Sara pe deal	16
Luceafărul	18
Mai am un singur dor	37
La steaua	39
O, mamă.....	40
Povestea codrului	42
Privesc orașul furnicar.....	45
Dintre sute de catarge.....	48
ION LUCA CARAGIALE (1852-1912)	49
Teatru.....	49
O scrisoare pierdută.....	49
Conu Leonida față cu reacțiunea	165
IOAN SLAVICI (1848-1925)	181
Moara cu noroc.....	181
Mara	201
Sărăcuții mamei	201
VASILE ALECSANDRI (1818-1890)	209
Chirița în provincie.....	210
Secerișul	247
Lăcrimioare.....	248
GEORGE TOPÂRCEANU (1886-1937)	251
Noapte de toamnă	251
Pastel	253

Lacul.....	256
ALEXANDRU VLAHUȚĂ (1858-1919)	258
În zările trecutului	258
Geții. Dacii	264
Valea Prutului.....	270
Țara. Poporul.....	276
BOGDAN PETRICEICU-HASDEU	282
DRAMA Răzvan și Vidra.....	282
ALEXANDRU MACEDONSKI (1854-1920) ...	300
Cartea de aur	300
Zi de august	300
Cometa lui Odorescu.....	317
Fântâna	323
JACK LONDON (1876-1916)	325
Chemarea străbunilor.....	325
Capitolul VI Iubirea pentru stăpân.....	325
Capitolul VII La auzul chemării	345
ALPHONSE DAUDET (1840-1897)	371
Piciul.....	371
I. Fabrica	371
II. Gândacii de bucătărie	383
III. A murit! Rugați-vă pentru el!.....	395
IV. Caietul roșu	402
V. Câștigă-ți existența	417
VI. Cei mici	432
ALEXANDRE DUMAS (1802-1870)	444
După 20 de ani	444
XXIII. Abatele Scarron.....	444
XXIV. Saint-Denis	470

XXVII. Drumul principal.....	484
XXVIII. Întâlnirea	496
XXIX. Blajinul Broussel.....	511
Contele de Monte Cristo.....	523
XIV. Deținutul furios și deținutul nebun.....	523
XI. Numărul 34 și numărul 27	543
JULES VERNE (1828-1905)	572
Copiii căpitanului Grant	572
Capitolul I Balance-fish	572
Cele trei documente.....	582
Malcolm-Castle.....	595
O propunere făcută de lady Glenarvan.....	606
Cinci săptămâni în balon	615
Capitolul XLII	615
Capitolul XLIII.....	623
Insula cu elice	635
Capitolul V Standard-Island și Milliard-City.....	635

ALEXANDRU VLAHUȚĂ (1858-1919)

Scriitorul Al. Vlahuță s-a născut în Pleșești (azi, Al. Vlahuță), județul Vaslui.

A debutat cu un articol în ziarul „Dâmbovița” (1879).

Primul său volum, „Nuvele”, a apărut în anul 1886.

Volumele „Poezii” (1887), „Din goana vieții” (1892), „Icoane șterse”, romanul „Dări” îl impun ca scriitor.

Cel mai cunoscut cititorilor este jurnalul de călătorie „România pitorească” (1901).

ÎN ZĂRILE TRECUTULUI

Demult, cu optsute de ani înaintea lui Hristos, trăiau pe văile acestea un neam de oameni războinici, aspri la fire și la chip, cu numele de sciți. Ei stăpâneau, de călare, toată câmpia întinsă din Marea Neagră până-n pustiurile mlăștinoase ale Donului; iar în partea muntoasă, în mândra cetate a Carpaților, hălăduiau agatirșii, o viță mai aleasă, desfăcută din neamul cel mare al tracilor. Retrași din vadul gloatelor pribege, apărați de întăriturile munților și aproape ne-

știuți de lume, agatirșii duceau acolo o viață așezată și liniștită, îndeletnicindu-se unii cu creșterea vitelor, alții cu viile, ori cu albinele, de răul cărora se zicea că nu poate nimeni pătrunde la ei, – cei mai dinlăuntru strângând aur din prundul râurilor, sau scoțându-l din desfundăturile munților, și toți laolaltă alcătuind o familie de oameni voinici, harnici și sănătoși, care se purtau gătiți în haine strălucitoare, trăiau în belșug și-n bună înțelegere, își iubeau țara lor frumoasă și păzită, din care nu ieșeau niciodată, aveau cârmuitori pașnici, înlesniri multe, și legi puține, pe care le puneau în versuri și le-nvățau pe dinafară cântându-le. – Alta cu totul era viața sciților în largul câmpiilor. Ei n-aveau îngrădire, nici așezare statornică în vreun loc, ci, ca pulberea purtată de vânt, roia mulțimea lor pe văile apelor, ducându-și turme și care, și tot cuprinsul în voia întâmplării, fără nicio legătură-n urmă, fără nicio țintă-nainte. Cărturarii vremurilor acelora ni-i arată roșcați la față, greoi și mătăhăloși la trup, cu brațe lungi și butucoase, cu pieptul larg păros și capul plecat înainte, – de altfel iuți la mișcări, călăreți buni și arcași iscușiți. Îmbrăcămintea lor era un fel de contășe lungi până la genunchi, încinse la brâu c-un șerpar îngust, nădragi strânși la gleznă, pe cap o cușmă țuguiață și în picioare meși de piele groasă; iarna purtau sărici largi și lungi până-n călcâie, hrana și băutura lor de căpetenie era laptele de iapă. Ei străbăteau depărtări mari, așa în gloată; năprasnici ca o vijelie se năpusteau peste alte neamuri, pustiind totul în calea

lor, bând cu lăcomie sălbatică din sângele celui din-tâi dușman căzut, împrăștiind groaza duiumului lor până-n câmpiile bătrânei Asii – leagănul vechilor no-roade, care au împânzit pământul. Biruitori, încărcau prăzile pe spinarea robilor și se-ntorceau în țara lor. Aici, fiecare scit aducea în fața regelui capetele vrăj-mașilor pe care i-a ucis el, și, după numărul acestor dovezi de vitejie, își primea partea lui de pradă. Apoi, jupuind pielea de pe aceste capete, o răzuia cu o coastă de bou, și-și făcea șervete pentru masă, iar din tidva uscată – cupă de băut. Ei purtau în vază pieile acestea, atârinate de frâul calului, și se făleau cu ele. Cei care aveau mai multe le coseau una de alta, și-și făceau o manta lungă, de găteală.

În fiecare an, la o zi anumită, serbau cu toții pe zeul războiului, înfățișat printr-o sabie veche, pe care-o înfingeau deasupra unei grămezi mari de lemne, și-i jertfeau cai și oameni, câte unul la sută din robii prinși în războaie, pe robii aceștia, sortași morții, după ce-i stropeau cu vin pe cap, îi ucideau; cu sângele lor udau sabia la care se-nchinau, apoi le tăiau brațul drept, cu umăr cu tot, și-l aruncau încolo, departe de trup; risipite astfel, trupuri și brațe rămâneau pe câmp, de mâncare fiarelor și păsărilor de pradă. Când regele murea, îl spintecau, îi curățau pânțele, îl umpleau cu mirodenii, și-l purtau într-un car descoperit pe la toate triburile lor; cei care îi întâmpinau își crestau fruntea, în semn de jale, și-și înfingeau săgeți în bra-țul stâng, într-un mormânt larg îl așezau pe un pat

de crengi între gratii de suliți, înconjurat de arme și odoare scumpe, iar ca să aibă cine-l iubi și îngriji pe lumea cealaltă, ucideau și-ngropau lângă el pe una din soțiile lui, un bucătar, un paharnic, slugi credin-cioase, cai și 50 de călăreți înarmați.

Când pe la sfârșitul veacului al șaselea înainte de Hristos, Dariu, regele perșilor, veni în fruntea unei spăimântătoare oști, să pedepsească pe sciți, pentru năvălirile ce mereu le făceau în bogatele ținuturi ale Asiei, aceștia, dând foc fânașurilor și astupând fântâ-nile, se traseră cu tot cuprinsul lor în desimea păduri-lor depărtate. Dariu își osteni în deșert gloatele, orbe-căind în pustiul câmpurilor sterpe. Lipsa de hrană și de adăpost îl hotărî să se întoarcă. Un sol scit îi aduse atunci un guzgan, o broască, o pasăre și cinci săgeți. Cum solul nu vorbea, Dariu înțelese că sciții îi închină, cu aceste semne, pământul, apele, aerul și armele lor.

– Nu, zise Gobriaș, o slugă pricepută a lui Dariu, eu cunosc tâlcul acestor pilde obișnuite la sciți, și iată ce ne spun ei cu solia lor: „Dacă nu veți ști zbură, ori nu veți fugi pe sub pământ ca șobolanii, aici veți ră-mânea cu toții, uciși de săgețile noastre“.

Și regele perșilor se întoarse cu oastea sfărâmată de truda și de greutatea unei călătorii lungi și fără noroc. Din asta se vede cât era de greu, chiar pentru o putere mare ca a lui Dariu, să lovească pe sciți în țara lor întinsă, fără drumuri și fără așezări de baș-tină. Călăreți buni, trăgaci iscusiti, îndurători la frig și la osteneală, sciții ar fi putut întemeia cu vremea o

stăpânire puternică și trainică pe văile acestea. Dar nu-i trăgea inima la muncă, și prin nimic nu legau ziua de ieri cu cea de mâine. Numai o mică parte din neamul lor erau plugari, și aceștia strângeau roadele câmpului, nu pentru hrana lor, ci pentru ca să le vândă grecilor de prin limanurile Mării Negre. Iar grosul neamului scit trăia mai mult în pribegie, vânturându-se de colo-colo, săracii pe jos, bogații călări, sau tolăniți sub covilturile de piele ale carelor lungi cu câte șase osii – palate călătoare pe netezișul câmpiilor pustii. Ce urme să lase un astfel de popor despre trecerea lor pe pământ!

Într-o scurtă poveste își încheiau sciții toată istoria trecutului lor: „Cu vreo mie de ani înaintea lui Darius, trăia Targitaus, fiul lui Joe și al fetei râului Boristene. El avea trei feciori, și nu se puteau înțelege care dintre ei să fie sciților rege. Într-o zi căzură din cer un plug, un jug, o secure și-un pahar, toate de aur. Voi fratele mai mare s-apuce el aceste daruri, dar iute-și trase mâna – că darurile erau ca focul de fierbinți. Se fripse și fratele mijlociu. Veni rândul celui mai mic. Acesta întinse mâna, le luă, și fu rege“.

Atâta știm despre începutul depărtat al sciților, și poate că nici ei nu știau mai mult.

Verificați-vă cunoștințele:

a) Ce imagini din trecut sunt zugrăvite de autor în text?

b) Care sunt trăsăturile care-i particularizau pe sciți? Dar pe traci?

Teme:

➤ Realizați rezumatul textului.

➤ Analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate:

„Retrași din vadul gloatelor pribege, apărați de întăriturile munților și aproape neștiuți de lume, agatirșii duceau acolo o viață așezată și liniștită, indeletnicindu-se unii cu creșterea vitelor, alții cu viile, ori cu albinele, de răul cărora se zicea că nu poate nimeni pătrunde la ei“

➤ Scrieți câte un antonim pentru cuvintele următoare: „războinici“, „statornică“, „biruitori“, „vrăjmași“.

➤ Înlocuiți comparația subliniată cu adjectivul potrivit. Indicați gradul de comparație al acestuia:

„Darurile erau ca focul de fierbinți.“

➤ Construiți o frază în care să introduceți o propoziție subiectivă.